TAHTA

7. Sınıf | Sosyal Bilgiler

DERS ÖZETİ · ORTAK MİRASIMIZ

Osmanlı Kültür ve Medeniyeti

Osmanlı kültür ve medeniyeti; **mimari, sanat, bilim, edebiyat, müzik ve toplumsal yaşam** alanlarında bugüne ulaşan mirasın tümüdür.

1 Temel Kavramlar

- Kültür: toplumun yaşayış biçimi
- Medeniyet: kültürün kalıcı eserleri
- Osmanlı mirası farklı halkların harmanıdır

2 Mimari: Külliye = Küçük Şehir

- Cami ibadet, medrese eğitim
- Darüşşifa sağlık, imaret aşevi
- Hamam temizlik ihtiyacını karşılar
- Külliyeler vakıf gelirleriyle yaşardı

3 Sanat, Bilim, Edebiyat, Müzik

- Hat yazı, tezhip süsleme sanatıdır
- Minyatür figürlü küçük resimdir
- Çini desenli seramik sanatıdır
- Divan aruz, halk hece ölçüsü kullanır
- Mehter askerî müzik takımıdır

4 Toplumsal Yaşam

- Millet sistemi: din topluluklarına serbestlik
- Ahilik: esnafı meslek ahlakıyla örgütler
- Lonca: çırak, kalfa, usta basamakları
- Vakıf: malı hayır işine ayırmak

5 5 Ürün Fikri

- Çini desenli poster
- Tezhipli söz levhası
- Osmanlı yapısı maketi ya da sunumu
- Ahilik drama metni
- Osmanlı'dan Günümüze Miras sunumu

Osmanlı Kültür ve Medeniyeti Unsurları

Alan	Örnek	Günümüze Etkisi
Mimari	Cami, külliye, han, çeşme	Hâlâ kullanılan yapılar
Sanat	Hat, tezhip, minyatür, çini, ebru	Atölyelerde süren el sanatları
Bilim ve Edebiyat	Gözlemevi, Seyahatname, divan ve halk şiiri	Okunmaya devam eden eserler
Müzik	Mehter, klasik Türk müziği	Törenlerde ve konserlerde yaşar
Toplumsal Yaşam	Ahilik, vakıf, millet sistemi	Yardımlaşma ve dürüst ticaret

ÇÖZÜMLÜ ÖRNEKLER

Osmanlı Kültür ve Medeniyeti: adım adım 5 örnek

ÖRNEK 1 AHİLİK

Esnafı meslek ahlakıyla örgütleyen teşkilat hangisidir? A) Divan B) Ahilik C) Kapıkulu D) Tımar

1. İpuçları: esnaf, zanaatkâr, meslek ahlakı.
2. Divan devlet yönetim organıdır.
3. Kapıkulu ve Tımar ordu-toprak kavramlarıdır.

Cevap: B) Ahilik

ÖRNEK 2 KÜLLİYE

Cami, medrese, darüşşifa ve imaretin bir arada olduğu yapı topluluğu nedir?

1. Cami çevresinde birden çok yapı var.
2. Her yapı ayrı bir ihtiyaca hizmet ediyor.
3. Bu yapı topluluğuna külliye denir.

Cevap: Külliye

ÖRNEK 3 SANAT DALI

Sayfada figürlü küçük bir av resmi ve altınlı kenar süslemesi var. Hangi iki sanat?

1. Figürlü küçük resim minyatürdür.
2. Altınlı kenar süslemesi tezhiptir.
3. Yazı ve seramik olmadığı için hat ve çini değil.

Cevap: Minyatür ve tezhip

ÖRNEK 4 MİLLET SİSTEMİ

Ermeni topluluğu kendi kilisesinde ibadet eder, kendi okulunu yönetirdi. Bu hangi anlayıştır?

1. Bir din topluluğu kendi iç işlerini yönetiyor.
2. Osmanlı'da millet, din topluluğu demektir.
3. Bu düzene millet sistemi denir.

Cevap: Millet sistemi

ÖRNEK 5 EDEBİYAT

Saz eşliğinde, hece ölçüsüyle, sade Türkçeyle söylenen şiir hangi edebiyata aittir?

1. Ölçüye bak: hece ölçüsü kullanılmış.
2. Divan şiiri aruz ölçüsü kullanır.
3. Hece ve sade dil halk edebiyatını gösterir.

Cevap: Halk edebiyatı

TAHTA

7. Sınıf · Sosyal Bilgiler

MİNİ TEST

Osmanlı Kültür ve Medeniyeti: 10 soruda kendini dene

Ad Soyad: Tarih: Doğru / Yanlış:

1. **Külliyede yoksullara yemek dağıtılan bölüm hangisidir?**

A) Medrese **B)** İmaret
C) Darüşşifa **D)** Hamam

2. **Osmanlı'da hastaneye ne ad verilirdi?**

A) İmaret **B)** Medrese
C) Darüşşifa **D)** Bedesten

3. **Arap harfleriyle estetik yazı yazma sanatı hangisidir?**

A) Hat **B)** Tezhip
C) Ebru **D)** Çini

4. **İznik ve Kütahya hangi sanatla ünlüdür?**

A) Minyatür **B)** Hat
C) Tezhip **D)** Çini

5. **İstanbul'da gök cisimlerini incelemek için gözlemevi kuran kimdir?**

A) Takiyüddin **B)** Evliya Çelebi
C) Kâtip Çelebi **D)** Matrakçı Nasuh

6. **Lonca düzeninde mesleğe yeni başlayan kişiye ne denir?**

A) Usta **B)** Kalfa
C) Çırak **D)** Muhtesip

7. **Osmanlı'da çarşı ve pazarı denetleyen görevli kimdir?**

A) Hattat **B)** Muhtesip
C) Kalfa **D)** Mehter

8. **Millet sisteminde "millet" kelimesi neyi ifade eder?**

A) Ordu birliğini **B)** Meslek grubunu
C) Şehir halkını **D)** Din topluluğunu

9. **Ürün ödevi hazırlarken hangisi doğru bir davranıştır?**

A) Metni internetten aynen kopyalamak
B) Kaynak hiç belirtmemek
C) Kaynakları ürünün sonuna yazmak
D) Birçok konuyu karışık anlatmak

10. **Bir kültürün kalıcı eserlere dönüşmüş hâline ne denir?**

A) Medeniyet **B)** Gelenek
C) Lonca **D)** Vakıf

Cevap anahtarı

1. B · İmaret, külliyenin aşevidir.
2. C · Darüşşifa, şifa evi yani hastanedir.
3. A · Hat yazı sanatıdır; tezhip ise süslemedir.
4. D · İznik ve Kütahya çinileriyle tanınır.
5. A · Gözlemeviyle anılan bilim insanı Takiyüddin'dir.
6. C · Sıralama çırak, kalfa, usta şeklindedir.
7. B · Muhtesip çarşı-pazar denetimi yapardı.
8. D · Ayrım dile değil, dine göre yapılırdı.
9. C · Kaynak göstermek emeğe saygı ve güvenilirlik sağlar.
10. A · Medeniyet; şehir, yapı, kitap ve kurumlarla görünür.

Konunun tam anlatımı ve daha fazla soru:
tahtaapp.com/blog/dersler/7-sinif-sosyal-bilgiler-osmanli-kultur-ve-medeniyeti-konu-anlatimi